

KRIITTISESTI SAIRAAAN POTILAAN OMAISTEN TARPEIDEN KOHTAAMINEN TEHOHOIDOSSA: MENETELMIEN VAIKUTTAVUUS

TAUSTA

Tehohoidossa hoidetaan kriittisesti sairaita potilaita, joilla on äkillinen ja potilaan henkeä uhkaava yhden tai useamman elintoiminnan häiriö. Tilanne on usein omaisille pelottava ja siitä aiheutuu stressiä, epävarmuutta ja ahdistusta. Lisäksi teho-osasto on monille pelottava ympäristö. Tehohoidossa olevan potilaan omaisten tarpeiden kohtaaminen voi merkittävästi vaikuttaa potilaan hoitoon ja perheen kokemukseen hoitajaksosta. Tämän vuoksi, erityisesti teho-hoidossa, potilaan omaisten tarpeiden ymmärtäminen ja huomioiminen hyödyntäen vaikuttavia menetelmiä on tärkeä osa potilaan kokonaisvaltaista hoitoa.

KYSYMYS

Mitkä menetelmät ja lähestymistavat ovat vaikuttavia kriittisesti sairaan potilaan omaisten tukemisessa ja tarpeisiin vastaamisessa aikuisten tehohoito-osastolla?

AINEISTO JA MENETELMÄT

Näyttövinkin taustalla oleva järjestelmällinen katsaus päivittää vuonna 2011 julkaistun katsauksen tulokset. Katsauksessa omaisten tarpeet on luokiteltu viiteen osa-alueeseen: 1) Tukeminen, 2) Toivon vahvistaminen 3) Läheisyys, 4) Tiedon tarve, 5) Viihtyisyys. Päivitykseen hyväksyttiin 14 uutta tutkimusartikkelia alkuperäisessä katsauksessa mukana olleiden artikkeleiden (n=15) lisäksi. Katsauksen menetelmällinen toteutus on kuvattu alkuperäisessä julkaisussa.

Näyttövinkki on hyvälaatuisten järjestelmällisten katsausten ja hoitosuosittelujen tiivistelmä. Sen tarkoituksena on levittää kansalaisille ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille näyttöön perustuvaa tietoa.

SUOSITUKSET TERVEYDENHUOLTOON

1. Tukeminen

- Perheen tukena toimivat koordinaattorit parantavat vuorovaikutusta hoitavan henkilöstön ja omaisten välillä sekä lisäävät omaisten tyytyväisyyttä hoitoon.
- Omaisten vertaistukiryhmät täydentävät ammattilaisten tarjoamaa tukea.

2. Toivon vahvistaminen

- Omaiset tarvitsevat säännöllisesti ajantasaista tietoa potilaan voinnista ja ennusteesta.
- Omaisten mahdollisuus osallistua kierrolle lisää vuorovaikutusta hoitavan henkilöstön kanssa ja auttaa omaisia päätöksenteossa
- Tiedottamiskäytäntöjen suunnittelu ja johdonmukainen tiedottaminen vähentävät osastolle tulevia puhelinsoittoja ilman että omaisten tyytyväisyys heikkenee.

3. Läheisyys potilaan kanssa

- Joustavat vierailuajat näyttävät lisäävän omaisten tyytyväisyyttä.
- Vierailuajojen rajoittaminen saatetaan kokea negatiivisena ja hankalana. Se myös lisää avuttomuutta ja voimattomuutta.

4. Tiedon tarve

- Yksilöllisen tiedon tarpeen tunnistaminen tulee olla lähtökohtana omaisten ja terveydenhuollon henkilöstön välisessä viestinnässä.
- Yksilölliseen tiedon tarpeeseen vastaaminen vähentää omaisten ahdistusta ja parantaa tyytyväisyyttä.
- Riittävä tiedonsaanti erilaisia menetelmiä hyödyntäen (esim. ohjausvideot, perehdyttäminen) auttaa edistämään omaisten hoitoon osallistumista, parantaa perheen ja terveydenhuollon ammattilaisen vuorovaikutusta ja saattaa vähentää kotiutuksen jälkeen koettuja stressioireita omaisella.
- Omaisten ohjaus esimerkiksi ohjeiden ja esitteiden avulla auttaa heitä ymmärtämään potilaan tilannetta ja helpottaa ahdistuneisuutta.

5. Viihtyisyys

- Fyysisen ympäristön viihtyvyys ja meluttomuus näyttävät lisäävän omaisten tyytyväisyyttä.

Alkuperäinen julkaisu:

Kynoch K, Chang A, Coyer F, McArdle A. The effectiveness of interventions to meet family needs of critically ill patients in an adult intensive care unit: a systematic review update. JBI Database of Systematic Reviews and Implementation Reports 2016;14(3):181-234. DOI: 10.11124/JBISRIR-2016-2477

TIIVISTELMÄN TEKIJÄT

Tutkija, Virpi Jylhä, FT, Hoitotyön tutkimussäätiö, virpi.jylha@hotus.fi

Tutkija, Hannele Siltanen, TtT-opiskelija, Hoitotyön tutkimussäätiö,
hannele.siltanen@hotus.fi

KÄYTTÖKELPOISUUS SUOMESSA JA LISÄTIETOJA

Järjestelmällisen katsauksen suositukset soveltuvat suomalaiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon.